

Kevätvehnälajikkeitten tautiruiskutus vasta harkinnan jälkeen

Tautien esiintyminen kevätvehnäkasvustossa vaihtelee vuodesta toiseen. Kun tauteja on paljon, torjuntaruiskutus kannattaa. Toisaalta, kun tauteja on vähän, ruiskutus on turha toimenpide. Jokaisen kasvuston ruiskutustarve on harkittava erikseen. Tjalve-kevätvehnän taudinkesto on murtunut, kun taas uudet Vinjett ja Zebra ovat varsin kestäviä.

Kevätvehnän virallisissa lajikekokeissa aloitettiin kahdella koepaikalla rinnakkaisten tautiruiskutuskokeiden tekeminen vuonna 2000. Tautiruiskutus tehdään oli tauteja tai ei, jotta nähdään erilaisina vuosina tautitorjunnan vaikutus. Vuosina 2000 ja 2001 yhteensä neljässä kokeessa Lounais-Suomen ja Hämeen tutkimusasemilla kevätvehnän virallisessa lajikekokeessa oli taudeista eniten härmää ja ruskolaikkua (Septoria). Keltaruostetta ei juuri esiintynyt kumpanakaan vuotena. Härmää oli molempina vuosina suurin piirtein yhtä paljon. Ruskolaikkua oli taas vähän enemmän sateisena vuonna 2000.

Lajikkeista eniten härmää esiintyi Tjalve-lajikkeella, keskimäärin 25 %. Seuraavaksi eniten härmää oli Mahdilla vähän yli 10 % ja Kruunulla vähän alle 10 %. Vinjett ja Zebra olivat melko kestäviä härmää vastaan. Ruskolaikkua oli eniten Anniina-lajikkeella, seuraavina Mahti, Tjalve ja Kruunu. Vähiten oli ruskolaikkua Zebra-lajikkeessa.

Tautitorjunnalla sadonlisää

Kun taudit torjuttiin lippulehtivaiheessa ruiskuttamalla Stereo-valmisteella 2.0 l/ha, saatiin hyvä teho sekä härmään että ruskolaikkuun kaikilla lajikkeilla. Tautitorjunnan avulla sato parani kaikilla lajikkeilla noin viiteen tuhanteen kiloon hehtaarilta, parhailla lajikkeilla selvästi yli viiden tuhannen kilon. Paras sadonlisä saatiin keskimäärin Tjalve-lajikkeella, keskimäärin 770 kg/ha. Anniinalla sadonlisä oli 566 kg/ha. Sadonlisät jäivät alle 500 kg/ha Mahti, Kruunu ja Zebra-lajikkeilla. Pienin sadonlisä saatiin melko taudinkestäväällä Vinjett-lajikkeella, 304 kg/ha. Vuonna 2000 tautitorjunnalla saatiin suuria sadonlisäyksiä, mutta vuonna 2001 sadonlisäykset jäivät pienemmiksi erityisesti Mietoisissa osin heikon satotason vuoksi.

Torjunta-ainekustannus Stereolla on noin 57 euroa hehtaaria kohden. Lisäksi tulevat työ, tallausmenetys ja suuremman sadon aiheuttamat kulut. Vehnää pitää saada torjuntaruiskutuksen avulla 600-800 kg/ha enemmän kuin ilman ruiskutusta. Tarvittavan lisäsadon määrä riippuu siitä,

miten kustannukset lasketaan. Tässä yhteydessä ei ole huomioitu vehnäsadon laadun paranemista, joka näkyy torjunnan onnistuessa suurempana jyväkokona ja hehtolitrainona.

Tarpeenmukainen torjunta

Tautitorjuntaa ei kannata tehdä rutiinitoimenpiteenä. Tautitorjunta voi olla tarpeen, kun kasvusto on hyvä eli siitä on odotettavissa hyvä sato. Myös tiheä kasvusto ja kosteat sääolot luovat hyvät edellytykset tautien lisääntymiselle. Keltaruoste voi jonain vuonna iskeä yllättäen ja tappaa nopeasti vihreän lehvästön. Tautitorjunta ei kannata, kun kasvusto on heikkoa, vaikkapa kuivuuden vaivaamaa. Ruiskutus on silloin vain lisästressi jo muutenkin kärsivälle kasvustolle ja voi aiheuttaa sadon alennuksen. Pellolla on käytävä katsomassa kasvukauden aikana, onko kasvusto hyvää ja taudeille otolliset olot, jotta voi tarvittaessa suorittaa ajoissa ruiskutuksen tauteja vastaan. Sananlaskussa sanotaan "Isännän askeleet pellon höystävät."

Yrjö Salo, Martti Vuorinen ja Lea Mäkelä, MTT